

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

USING POWER OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING JOB SATISFACTION OF TEACHERS
UNDER SUPHANBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

อรรณพ พิงพานิช*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ ยอดสิน**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญภา ยืนยาว***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจในงานของครู และ 3) วิเคราะห์การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 301 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ 0.67 และ 1.00 มีค่าความเที่ยงของการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.96 และความพึงพอใจในงานของครู เท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ประกอบด้วย อำนาจการอ้างอิง อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจการบังคับ อำนาจการเชื่อมโยง อำนาจข้อมูลข่าวสาร อำนาจตามกฎหมาย และอำนาจการให้รางวัล

2. ความพึงพอใจในงานของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ประกอบด้วย สภาพการทำงาน การนิเทศ เพื่อนร่วมงาน ผลประโยชน์ และลักษณะงาน

3. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ อำนาจความเชี่ยวชาญ (X_4) อำนาจการอ้างอิง (X_5) อำนาจการบังคับ (X_2) และอำนาจข้อมูลข่าวสาร (X_6) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 74.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.69 + 0.30 (X_4) + 0.25 (X_5) + 0.18 (X_2) + 0.12 (X_6)$$

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of using power of school administrators; 2) identify the level of job satisfaction of teachers; and 3) analyze using power of school administrators affecting job satisfaction of teachers. The research sample, derived by proportional stratified random sampling, was 31 school administrators and 270 teachers under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument was a

คำสำคัญ: การใช้อำนาจ, ความพึงพอใจ, ประถมศึกษา

*ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

** , *** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

questionnaire constructed by the researcher with IOC content of 0.67 and 1.00. The internal consistency reliability coefficients of questionnaire of using power of school administrators was 0.96 and job satisfaction of teachers in school was 0.97. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, using power of school administrators was at a high level. As an individual aspect ranging from high to low, these aspects were referent power, expert power, coercive power, connection power, information power, legitimate power and reward power.

2. Overall, job satisfaction of teachers was at a high level. As an individual aspect ranging from highest to low, these aspects were working condition, supervision, coworker, benefit and work itself.

3. Using power of school administrators in the aspects of expert power (X_4), referent power (X_5), coercive power (X_2) and information power (X_6) together predicted job satisfaction of teachers (Y_{tot}) at the percentage of 74.70 with statistical significance at .05. The regression equations was $\hat{Y}_{tot} = 0.69 + 0.30 (X_4) + 0.25 (X_5) + 0.18 (X_2) + 0.12 (X_6)$

Keywords: using power, job satisfaction, primary education

ภูมิหลัง

ในสถานการณ์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องจนกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม ประเทศไทยจึงต้องมีการปรับตัวโดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาประเทศจึงต้องอาศัยการร่วมมือกันทุกภาคส่วน ดังนั้นการที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สถานศึกษาถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญแต่การที่สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหาร สอดคล้องตามแนวคิดของ ฐาปณี พวงงาม (2560, หน้า 273) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงต้องมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการและวิธีการที่เหมาะสม

การจะให้ผู้ปฏิบัติงานทำตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องอาศัยความสามารถที่มีอิทธิพลต่อผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้แสดงพฤติกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย อำนาจนับเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารองค์การ ดังที่ วิเชียร วิทย์อุดม (2556, หน้า 9-1) ได้กล่าวว่า อำนาจเป็นความสามารถที่จะให้ใครคนใดคนหนึ่งทำบางสิ่งบางอย่างที่ตนต้องการ เป็นความสามารถที่จะทำสิ่งหนึ่งให้เกิดขึ้นได้ตามความต้องการ มีอิทธิพลในมน้ำวนบุคคลอื่นปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ ชานน ตรงดี (2551, หน้า 2) กล่าวไว้ว่าอำนาจว่าเป็นสิ่งที่ผู้บริหารที่ดีจะต้องนำไปพิจารณา การยื่นมือเข้าไปให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาจะทำให้เขาเกิดความมั่นใจในตนเอง เป็นการช่วยเหลือแล้วยังตอบสนองความต้องการพื้นฐานของผู้ตาม ซึ่งจะทำให้ผลงานมีคุณภาพสูงขึ้นด้วย ตลอดจนคำนึงถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนัก ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีจะต้องพยายามเสริมสร้างความพึงพอใจของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานตลอดเวลาพร้อมทั้งคอยหมั่นตรวจสอบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ เพื่อความมีประสิทธิภาพของงานในหน่วยงาน

สอดคล้องกับที่ นิตยพล ภูตะโชติ (2559, หน้า 170) ได้กล่าวเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานว่าเป็นความรู้สึกที่ดีของพนักงานที่มีต่องานที่เขาทำ อันเป็นผลมาจากสิ่งดีๆ ที่พวกเขาได้รับจากการทำงาน ผลจากการที่พนักงานเกิดความพึงพอใจในการทำงาน พนักงานจะเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีขวัญกำลังใจ เสียสละ ส่งผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงาน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจและเลือกใช้อำนาจได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ศิริรินทร์ ปัญญาวงศ์ (2552, หน้า 113-118) ได้กล่าวว่าผู้บริหารที่ดีต้องเลือกใช้อำนาจให้เหมาะสมและควรหาวิธีกระตุ้นจูงใจบุคลากรด้วยการทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีมุมมองต่อคุณครูว่าเป็นเพื่อนร่วมงาน ใช้อำนาจในทางบวก ทำให้คุณครูเกิดความรักศรัทธาในหน่วยงาน ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ อุทิศเวลากับการบริหารสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ

ดังนั้นผู้วิจัย ในฐานะเป็นครู จึงสนใจทำวิจัยในเรื่องการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อนำผลของการวิจัยไปปรับปรุงการใช้อำนาจในการบริหารงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความต้องการซึ่งจะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในงานของคุณครูให้มีการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

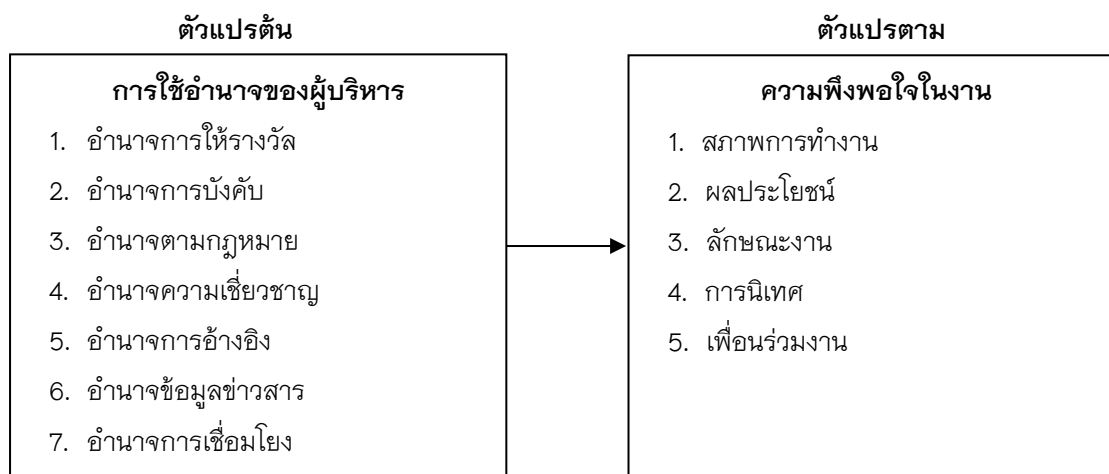
1. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ความพึงพอใจในงานของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ผลการวิเคราะห์การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในงานของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. เพื่อวิเคราะห์การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน และครูจำนวน 1,194 คน รวมเป็นจำนวน 1,330 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานนท์, 2557, หน้า 178-180) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามที่ตั้งของอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน และครู จำนวน 270 คน รวมผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 301 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานของครู ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของข้อกระทงคำถามแล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) แล้วแก้ไขข้อกระทงคำถามแล้วจัดแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมา ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability)

โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงของการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.96 และความพึงพอใจในงานของครูเท่ากับ 0.97 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 301 ฉบับ ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบคำถามในแบบสอบถาม ได้แบบทดสอบกลับคืนมา 301 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ค่าความถี่ (frequency) 2) ค่าร้อยละ (percentage) 3) หาค่าเฉลี่ย (mean) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และ 5) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย อันดับแรก คือ อำนาจการอ้างอิง รองลงมาได้แก่ อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจการบังคับ อำนาจการเชื่อมโยง อำนาจข้อมูลข่าวสาร อำนาจตามกฎหมาย และอำนาจการให้รางวัล ตามลำดับ

2. ระดับความพึงพอใจในงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจในงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีระดับมากถึงมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ลำดับแรก คือ สภาพการทำงาน รองลงมาได้แก่ การนิเทศ เพื่อนร่วมงาน ผลประโยชน์ และลักษณะงานตามลำดับ

3. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เรียงตามอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ 1) อำนาจความเชี่ยวชาญ 2) อำนาจการอ้างอิง 3) อำนาจการบังคับ และ 4) อำนาจข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อำนาจการอ้างอิงอยู่ในลำดับสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจการบังคับ อำนาจการเชื่อมโยง อำนาจข้อมูลข่าวสาร อำนาจตามกฎหมาย และอำนาจการให้รางวัล ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษานั้นสามารถทำให้สถานศึกษาพัฒนาไปได้อย่างมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้อำนาจได้อย่างเหมาะสมกับ

โอกาสและสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อวยชัย จาตุรพันธ์ (2554, หน้า 57) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญต่อสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา การเลือกใช้อำนาจที่เหมาะสมจะสามารถส่งผลให้ครูแสดงความสามารถออกมาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และอำนาจยังทำให้ครูในสถานศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบให้การดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมา คือ การนิเทศ เพื่อนร่วมงาน ผลประโยชน์ และลักษณะงาน ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะในการทำงานถ้าเรามีความพึงพอใจในการทำงานที่เราได้รับอันเนื่องมาจากการได้รับการงานที่เรามีความถนัดหรือเรามีความสนใจในงานก็จะทำให้การปฏิบัติงานนั้นสำเร็จได้ไปด้วยดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศิริ สามารถ (2554, หน้า 46) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา งานตรวจสอบภายใน และงานบริหารงานบุคคล งานอำนวยความสะดวกงานบริหารการเงินและสินทรัพย์ งานส่งเสริมการจัดการศึกษา และงานนโยบายและแผน ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจในงานของครูเป็นความรู้สึกที่ดี ความชอบ มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน และเต็มใจในการทำงานของบุคคลที่มีต่องานที่ตนปฏิบัติจนสามารถทำให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

3. จากผลการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เรียงตามอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ 1) อำนาจความเชี่ยวชาญ 2) อำนาจการอ้างอิง 3) อำนาจการบังคับ และ 4) อำนาจข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้ร้อยละ 74.70 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุภา จันทะบุตร (2551, หน้า 61-62) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอน โดยภาพรวมด้านอำนาจการให้รางวัลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานของครูผู้สอน ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการวิจัยในครั้งนี้การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีส่วนช่วยในการสร้างความพึงพอใจในงานให้กับครู โดยความพึงพอใจในงานของครูส่วนใหญ่เกิดจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ มีบุคลิกภาพ มีการวางตัวที่เหมาะสม ให้ความเป็นกันเอง แต่ก็สามารถใช้บทลงโทษในการควบคุมพฤติกรรมของบุคลากรทุกคนให้ปฏิบัติงานและเกิดความเชื่อมั่นในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะเกิดความเชี่ยวชาญในงานบริหารได้ต้องมีการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและนำความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ มาปรับใช้และถ่ายทอดไปสู่บุคลากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้อำนาจตามกฎหมายอย่างระมัดระวังเพื่อให้คำสั่งเป็นไปด้วยความสุภาพและแสดงถึงความจริงใจ เพราะในการบริหารงานในสถานศึกษาอาจมีบุคลากรที่มีอายุมากกว่า มีประสบการณ์มากกว่า การใช้อำนาจในการสั่งการควรแสดงถึงความเชื่อใจ เชื้อมั่นในการทำงานและต้องมีการตรวจสอบให้แน่ใจว่าบุคลากรมีความเข้าใจในคำสั่งนั้นๆ อย่างถูกต้อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้อำนาจในการให้รางวัลด้วยความยุติธรรมและสมเหตุสมผลกับการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและส่งผลไปสู่การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมความพึงพอใจในงานของครูในด้านของผลประโยชน์ โดยการมอบสิ่งของเป็นรางวัล การชมเชย แสดงความยินดีในความสำเร็จ การมอบใบประกาศ การเลื่อนขั้นขึ้นเงินเดือนด้วยความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน และผู้บริหารสถานศึกษาต้องมอบหมายงานที่มีความเหมาะสมกับบุคลากร โดยศึกษาลักษณะนิสัย ความชอบ ความถนัดด้วยการพูดคุย การทักทายหรือการสอบถามด้วยความเป็นมิตร จากนั้นพิจารณา มอบหมายงานให้กับบุคลากรให้ตรงกับความสามารถ และความถนัดหรืองานที่แต่ละคนนั้นมีความสนใจ เพื่อจะทำให้งานนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้อำนาจความเชี่ยวชาญ ซึ่งความเชี่ยวชาญเกิดจากการศึกษาความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เป็นการสร้างอำนาจในด้านข้อมูลข่าวสาร การสะสมประสบการณ์ การพัฒนาตนหรือเข้ารับการอบรมจากผู้มีประสบการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาบุคลิกภาพทั้งทางกายและวาจาให้เหมาะสม การบริหารสถานศึกษานั้นต้องใช้อำนาจการบังคับในการกำหนดข้อตกลง ข้อบังคับและระเบียบต่างๆ เข้ามาช่วยในการกำกับพฤติกรรมบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนมากขึ้น เมื่อผู้บริหารสถานศึกษา มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ มีข้อมูลข่าวสาร มีลักษณะบุคลิกภาพที่น่านับถือ และมีมาตรการ กฎระเบียบต่างๆ ที่กำหนดชัดเจน กำกับ ติดตามควบคุมพฤติกรรมบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกันจะส่งผลให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจและปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษารูปแบบการใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
- 2.2 ควรศึกษาแนวปฏิบัติที่สร้างความพึงพอใจในงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา
- 2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู

เอกสารอ้างอิง

- ชานนท์ ตรงดี. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ฐาปณี พวงงาม. (2560). “องค์ประกอบการปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาชายฝั่งอ่าวไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย* 9(2), หน้า 271-288.
- นิติพล ภูตะโชติ. (2559). *พฤติกรรมองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พงษ์ศิริ สามารถ. (2554). ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ร.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุภา จันทะบุตร. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลข : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิเชียร วิทย์อุดม. (2556). พฤติกรรมองค์การ. นนทบุรี: ธนัชการพิมพ์.
- ศิริรัตน์ ปัญญาวงศ์. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุวิมล ติरणันท์. (2557). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อวยชัย จาตุรพันธ์. (2554). การใช้อำนาจของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.